

**Sprawozdanie
z działalności
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Złajwsi Wielkiej
za 2021 rok**

Zławieś Wielka, 28 marzec 2022 rok

I. Wstęp

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2021 roku. Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2021 roku zachodziło wiele zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej. Analogicznie jak w latach poprzednich, misją Ośrodka jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców gminy. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom Gminy Zławieś Wielka form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest zgodnie z obowiązującymi przepisami rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Głównym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Oprócz zadań wynikających z ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- 1) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 2) Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 3) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,
- 4) Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 5) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 6) Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 7) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 8) Ustawa z 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 9) Ustawa z 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”,
- 10) Uchwały Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018 roku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z powyższych ustaw i rozporządzeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej w 2021 roku zadania z pomocy społecznej realizował poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

II. Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej

W 2021 roku struktura funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej nie uległa zmianie. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej funkcjonują wyodrębnione stanowiska pracy. Ponadto w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej swoje zadania realizuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz funkcjonuje Punkt konsultacyjny, gdzie udzielana jest pomoc osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom. W siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowana jest również nieodpłatna pomoc prawna, lecz z uwagi na stan epidemii, w 2021 roku porady prawne często odbywały się drogą telefoniczną i e-mailową.

Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2021 :

- 1 kierownik GOPS (1 etat)
- 1 główna księgowa i kadrowa GOPS (3/4 etatu)
- 6 pracowników socjalnych (6 etatów)
- 3 opiekunki środowiskowe (3 etaty)
- 1 asystent rodziny (1 etat)

1 pracownik administracyjno – biurowy (1 etat)

1 pracownik gospodarczy (½ etatu)

Łącznie w 2021 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było 14 osób.

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w szkoleniach (on-line), które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty. Liczba pracowników nie zmieniła się, pomimo zwiększania zadań zleconych jak i własnych. Wymogi ustawowe związane z zatrudnieniem pracowników socjalnych wyglądają następująco wielkość zatrudnienia powinna być proporcjonalna do liczby :

-ludności gminy, w stosunku : jeden pracownik zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców, lub rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych opieką socjalną, w stosunku: jeden pracownik socjalny (zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy) na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej jest jednostką organizacyjną realizującą zadania pomocy społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy.

W 2021 roku pomocą tut. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objęto 304 rodziny (a w nich 556 osób w rodzinach), z czego 164 rodziny objęte były pomocą w formie pracy socjalnej. Pracownicy socjalni prowadzą monitoring osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz zagrożonych trudną sytuacją. Rodziny objęte wsparciem tut. Ośrodka monitorowane są przez pracowników socjalnych w ramach m.in. pracy socjalnej, której celem jest pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celu. W ramach monitoringu pracownicy socjalni współpracują również z placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, policją, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądami, organizacjami pozarządowymi. Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna, tak ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin jak i problemy jakie je dotyczą, które są coraz bardziej skomplikowane. W 2021 roku najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było:

- długotrwała i ciężka choroba; wynika to ze specyfiki grup klientów pomocy społecznej, wśród których dominują osoby starsze, często samotne, emeryci i renciści
- niepełnosprawność, która często bez pomocy osoby trzeciej uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie lub podjęcie pracy,
- ubóstwo, rozumiane jako brak dochodów, a także jako niezdolność do pełnowartościowego życia, spowodowaną niedostatkiem środków ekonomicznych
- bezrobocie, dotyka osób, które z różnych przyczyn (wiek, uzależnienia, wzorce wyniesione z domu, itp.), nie mają możliwości zaistnienia na otwartym rynku pracy,

- potrzeba ochrony macierzyństwa,
- alkoholizm,
- wielodzietność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługiwało osobom i rodzinom, których dochody nie przekraczały określonych kryteriów dochodowych (w przypadku osoby w rodzinie 528 zł./od stycznia 2022 roku, 600 zł osoby samotnie gospodarującej 701 zł./ od stycznia 2022 roku 776 zł), przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w ustawie o pomocy społecznej : -ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Dochód z gospodarstwa rolnego obliczano na potrzeby pomocy społecznej i dochód wynosił z 1 ha przeliczeniowego 288 zł/ od stycznia 2022 roku 345 zł. miesięcznie.

Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej za rok 2021 wynosiły 2.527.396,46 zł.

Koszty utrzymania GOPS 880.309,89 zł.

Na zadania własne wydatkowano 1.685.059,35 zł

Na zadania zlecone wydatkowano 124.627 zł

Realizacja zadań w ramach administracji rządowej 24.171,31 zł (Teleopieka, Pomocne Dłonie za styczeń 2021 rok).

Realizacja porozumień w ramach jednostki samorządu terytorialnego 693.538,80 zł.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2021 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	
		OGÓŁEM	Liczba osób w rodzinach
0		1	2
UBÓSTWO	1	125	324
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	6	6
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	46	234
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	5	31	177
BEZROBOCIE	6	74	214
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	79	177
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	65	139
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	51	159
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	24	67
RODZINY WIELODZIETNE	11	10	53
PRZEMOC W RODZINIE	12	13	38
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	48	84
NARKOMANIA	15	2	8
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	10	14
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2021 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	
		OGÓŁEM	Liczba osób w rodzinach
0		1	2
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	281	670
o liczbie osób	2	140	140
1			
2	3	37	74
3	4	29	87
4	5	36	144
5	6	20	100
6 i więcej	7	19	125
w tym (z wiersza 1): RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	102	432
o liczbie dzieci	9	35	108
1			
2	10	33	131
3	11	18	89
4	12	11	64
5	13	3	23
6	14	1	8
7 i więcej	15	1	9
w tym (z wiersza 1): RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	33	114
o liczbie dzieci	17	12	28
1			
2	18	11	38
3	19	8	36
4 i więcej	20	2	12
w tym (z wiersza 1): RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	57	100
o liczbie osób	22	39	39
1			
2	23	11	22

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	
		OGÓŁEM	Liczba osób w rodzinach
0		1	2
3	24	1	3
4 i więcej	25	6	36

III. Udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania, posiłków osobom tego pozbawionym z terenu gminy

Gmina zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Osoby bezdomne, skierowane do schroniska dla osób bezdomnych lub schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi ponoszą odpłatność określoną zgodnie z uchwałą Rady Gminy. W 2020 roku tut. Ośrodek zawarł umowy na 2021 rok z następującymi schroniskami :

- ze Stowarzyszeniem Monar, Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Toruniu, - 2 osoby
- Brodnickim Centrum "Caritas" im. Biskupa Jana Chrapka - 3 osoby

oraz Stowarzyszeniem na rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy "Agape" w Borowym Młynie z usługami opiekuńczymi (powiat kwidziński, woj. Pomorskie) – 1 osoba

W 2021 roku pomoc w postaci schronienia dla osób bezdomnych uzyskało 5 osób, natomiast z pomocy w formie schroniska dla osób bezdomnych świadczącym usługi opiekuńcze skorzystała 1 osoba. Koszt pobytu 6 osób wyniósł 65.703 zł. (48 świadczeń).

IV. Program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 zastąpił program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Pomoc trafiała do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, spełniających warunki do otrzymania pomocy wskazanej w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Dla osoby samotnie gospodarującej kryterium dochodowe wynosiło 1.051,50 zł. i na osobę w rodzinie 792,00 zł. (tj. 150% kryterium dochodowego).

Pomoc w formie posiłku, zasiłku celowego albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 udzielano :

- a) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- c) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym – w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Z programu w 2021 roku skorzystało 290 osób, w tym 88 dzieci korzystało z posiłków obiadowych (z 47 rodzin, 6.130 posiłków za kwotę 47.173 zł , średni koszt 1 posiłku wyniósł 7,69 zł.). Również 88 osób skorzystało z zasiłków celowych na zakup żywności (352 świadczenia, kwota zrealizowanych świadczeń 93.527 zł). Z pomocy rzeczowej skorzystało 15 rodzin na łączną kwotę 9.300 zł. Obiady na terenie gminy Zławieś Wielka dowożone były przez firmę Pro Omnis z Bydgoszczy.

V. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, tj.:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (tj. 701 zł),
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (tj. 528 zł na osobę w rodzinie).

W roku 2021 Ośrodek przyznał 74 rodzinom w których żyło 214 osób, 378 świadczeń zasiłku okresowego na łączną kwotę 152.000 zł (dotacja budżetu państwa).

VI. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

Zasiłek celowy jest przyznawany na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

- 1) specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi;
- 2) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

W 2021 roku tut. Ośrodek przyznał na podstawie decyzji administracyjnych następujące świadczenia: zasiłki celowe w tym specjalne zasiłki celowe oraz zasiłki celowe w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności – łącznie przyznano pomoc dla 164 rodzin (w tym specjalne zasiłki celowe przyznano dla 54 rodzin - 63 świadczenia, a zasiłki celowe w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności dla 88 rodzin - 352 świadczeń). Kwota udzielonej pomocy to 204.766 zł. Najczęściej udzielano pomocy na dofinansowanie kosztów leczenia i zakup opału, żywności, leków, obuwia, odzieży, środków czystości.

VII. Praca socjalna

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Pracownik socjalny powinien przyczynić się

do wzmacniania zdolności swoich podopiecznych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów oraz aktywizować zawodowo i społecznie. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. W roku 2021 pracownicy socjalni udzielili pomocy w formie pracy socjalnej 164 rodzinom (399 osób w rodzinach), a tylko w postaci pracy socjalnej 56 rodzinom (113 osób w rodzinach). Jednym z wymiennych wskaźników badania efektywności pracy z klientami pomocy społecznej jest kontrakt. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, takich kontraktów w 2021 roku było zawartych 12 .

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma również zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do poradnictwa specjalistycznego w tym psychologicznego i prawnego. W ramach poradnictwa działa Punkt Konsultacyjny świadczący pomoc oraz wsparcie osób uzależnionych od alkoholu/substancji psychoaktywnych i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Do zadań Punktu należy :

1. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii/leczenia odwykowego,
  2. Kierowanie do leczenia specjalistycznego, a także motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii,
  3. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
  4. Udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
  5. Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
  6. Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.
2. W ramach działalności punktu odbyły się 48 dyżury, udzielono 195 porad

Ponadto działa nieodpłatna pomoc prawna i obywatelska :

Nieodpłatna pomoc prawna

Punkt prowadzony przez Adwokatów w każdy czwartek 15:00-19:00

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie

Punkt prowadzony przez Zaborskie Towarzystwo Naukowe w każdy piątek 15:00-19:00

VIII. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego. Ogółem w 2021 roku, z tej formy pomocy skorzystało 36 osób, wypłacono

386 świadczeń, na łączną kwotę – 199.443,43 zł. Średnia kwota zasiłku stałego wyniosła 516,70 zł. miesięcznie. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa. 31 osób prowadziło jednoosobowe gospodarstwo domowe a 5 osób pozostawało w rodzinach.

IX. Pobyt w domu pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek opłacał koszty związane z pobytem 21 osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych które przebywały w Domach Pomocy Społecznej w Toruniu (4), Browinie (4) Ostrowcu Świętokrzyskim (1), Kowalu 1), Ryjewie (1), Wilkowiczkach (2), Wielkiej Nieszawce (4), Kamieniu Krajeńskim (1), Wąbrzeźnie (1), Pigża (2). W 2021 roku gmina Zławieś Wielka ponosiła wydatki związane z przebywaniem osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu, województwa oraz poza województwem. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – 552.783 zł. (177 świadczeń). Średni miesięczny koszt dopłaty za pobyt mieszkańca ze strony gminy Zławieś Wielka wyniósł 3.123 zł.

X. Ubezpieczenie zdrowotne (NFZ)

W 2021 roku dla 17 osób, które nigdzie nie były ubezpieczone zdrowotnie a wymagały pomocy lekarskiej, leczenia szpitalnego na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez wójta gminy Zławieś Wielka nabyły prawo do bezpłatnej pomocy medycznej przez okres 90 dni.

XI. Składki zdrowotne

Dla 33 osób które korzystały z zasiłków stałych (z tytułu wieku lub niepełnosprawności) opłacono 312 składek zdrowotnych na łączną kwotę 16.660,30 zł (średnia kwota składki zdrowotnej wyniosła 53,40zł.). Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Środki finansowe pochodzą z dotacji państwa.

XII. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki (opiekun prawny)

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W gminie Zławieś Wielka w 2021 roku wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 1 osobie, sprawującej opiekę nad osobą ubezwłasnowolnioną niepełnosprawną. Łączny koszt zadania wyniósł: 1.827 zł. Wypłacono 1.800 zł tj. 150 zł miesięcznie świadczenia. Zadanie finansowane jest jako zadanie zlecone gminie.

XIII. Wynagrodzenie za kuratelę

W 2021 roku na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu od lutego 2021 roku przyznano kuratorowi wynagrodzenie za kuratelę nad częściowo ubezwłasnowolnionym po 250 zł miesięcznie. Łącznie w ub. roku wypłacono kwotę 2.750 zł. Środki na wypłatę pochodzą ze środków gminy Zławieś Wielka.

XIV. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej we współpracy z Toruńskim Centrum Caritas w Toruniu (dysponent żywności) realizował Program Operacyjny Pomoc

Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach którego, pomocą objęto 627 osób. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach.

XV. Piecza zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku/iom opieki i wychowania przez biologicznych rodziców. W 2021 roku takie wsparcie zapewniano 34 dzieciom z 17 rodzin. Gmina Zławieś Wielka partycypowała w kosztach pobytu dzieci w łącznej wysokości 144.980,19 zł.

W przypadku umieszczenia dziecka/i w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka itp. koszt po stronie gminy w pierwszym roku pieczy wynosi 10% wydatków za opiekę i wychowanie, 30% w drugim roku, 50% w trzecim i następnych latach. Dzieci przebywają w rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, spokrewnionych rodzinach, niezawodowych rodzinach zastępczych, rodzinach zastępczych zawodowych.

W 2021 roku zatrudniony był 1 asystent rodziny, który mógł pracować maksymalnie z 15 rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze.

XVI. Usługi opiekuńcze

W 2021 roku 3 opiekunki środowiskowe zrealizowały dla 20 osób starszych, samotnych lub niepełnosprawnych 2.869 godzin usług opiekuńczych. Usługi obejmowały robienie zakupów, zakup leków, środków czystości, przygotowanie posiłków, realizowanie opłat mieszkaniowych, sprzątanie, kąpanie lub mycie osoby niesamodzielnej, załatwianie wizyt lekarskich i recept, kontakty z otoczeniem. Koszt 1 godziny wynosił 24,60 zł, osoby ponosiły procentową odpłatność zgodnie z uchwałą rady gminy w zależności od wysokości posiadanego dochodu.

XVII. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W ub. roku dla 17 osób posiadających zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza psychiatrę lub neurologa, świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Pomoc udzielali : neurologopeda, rehabilitant, fizjoterapeuta, logopeda, psychoterapeuta, pedagog specjalny, psycholog. Zrealizowano 1.228 godzin usług na łączną kwotę 122.800 zł. W ramach postępowania przetargowego w latach 2020 i 2021 usługę realizowana Pracownia Wspierania AiM. Koszt 1 godziny usługi wynosił 100 zł.

XVIII. Gminny Zespół Interdyscyplinarny

W Gminie Zławieś Wielka działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Skład zespołu:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorów sądowych

czasami również:

- prokuratorów,
- przedstawicieli podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć **grupy robocze**. Skład grupy roboczej nie różni znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2021 roku posiedzenia Zespołu odbyły się za pomocą zdalnych środków komunikacji (rozmowy telefoniczne) z powodu trwającej pandemii. W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób realizujących zadania związane z procedurą Niebieskie Karty (członków ZI), zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, działalność Zespołu ograniczono do niezbędnych zadań (do powoływania grup roboczych), wykonywanych za pomocą zdalnych środków komunikacji (w niektórych przypadkach oraz tych niecierpiących zwłoki w formie spotkań z zachowaniem wszelkich środków ostrożności i reżimu sanitarnego). Prace na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w dalszym ciągu prowadzone były w oparciu o działalność grup roboczych, a bieżące ustalenia dotyczące sytuacji rodzin objętych pomocą w formie procedury Niebieskiej Karty dokonywane pomiędzy członkami grupy roboczej za pośrednictwem rozmów telefonicznych czy innej formy korespondencji elektronicznej oraz w niektórych przypadkach w formie spotkań z zachowaniem wszelkich środków ostrożności i reżimu sanitarnego. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuacje w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielenia odpowiedniego wsparcia rodzinom uwikłanym w przemoc domową. Analizowano również możliwości

dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przemocy w środowisku oraz podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. W 2021 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 18 formularzy „Niebieskiej Karty” - A sporządzonych przez przedstawicieli Policji, oświaty, ośrodka pomocy społecznej oraz gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 2021 roku powołano 36 grup roboczych, których skład, uzależniony był od skali występującego problemu w rodzinie.

W pracach GR brali udział pracownicy socjalni, funkcjonariusze Policji, asystent rodziny, członkowie GKRPA, pedagodzy oraz kuratorzy sądowi.

Przedstawiciele poszczególnych instytucji opracowywali i realizowali plan działania pomocy rodzinie, diagnozowali i monitorowali sytuację rodziny. Z każdego spotkania grupy roboczej sporządzano protokół.

XIX. Działania profilaktyczne

W 2021 roku wydatkowano na ten cel w ramach funduszu przeciwdziałania uzależnieniom środki w wysokości 195.837,07 zł. finansowano:

-wypoczynek letni i zimowy oraz obozy letnie dla harcerzy ze Szczepu harcerskiego Błękitna Jedyńka w Górsku, Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych Razem dla Przyszłości w Górsku, Kujawsko– Pomorskiego Stowarzyszenia Razem Możemy Więcej ze Studzienek, świetlic działających przy szkołach podstawowych na terenie gminy Zławieś Wielka,

-opłacano szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych i pracowników socjalnych GOPS (Postępowanie z klientem agresywnym pod wpływem alkoholu, „Pali się” wraz z elementami profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Nowy Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 – 2025 jako podstawa do realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Przemoc domowa wobec dzieci w czasie pandemii, diagnoza i skuteczna interwencja).

-finansowano działalność świetlic terapeutycznych w Złejwsi Wielkiej, Czarnowie, Przysieku i Rzęczkowie.

-zakupiono kampanie profilaktyczne

- 1.Pakiet materiałów „Reaguj na przemoc”
- 2).Pakiet materiałów „Przeciw pijanym kierowcom”
- 3).Pakiet materiałów „Postaw na rodzinę”
- 4).Pakiet materiałów „O depresji w pandemii”
- 5).Pakiet materiałów „Dopalacze-powiedz stop”

-sfinansowano Kongres ‘Ku trzeźwości narodu’, który odbył się 8 czerwca 2021 roku w Centrum Edukacji Młodzieży w Górsku. Patronat honorowy nad kongresem objął : ks. Dariusz Wilk – przełożony generalny Zgromadzenia Świętego Michała Archanioła oraz Mikołaj Bogdanowicz - Wojewoda Kujawsko-Pomorski. Spotkanie poprzedziła msza św. pod przewodnictwem bpa Wiesława Śmigła w kościele w Górsku. W części wykładowej w Centrum Edukacji Młodzieży im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki – udział brali :

-prof. Krzysztof Wojcieszek – „Rozmiar zagrożenia bytu narodowego plagą alkoholizmu”

- Honorata Żeglarska – „Realizacja programu profilaktycznego w szkole”

- ks. Dariusz Wilk CSMA – „Rola Kościoła w wychowaniu do trzeźwości - Aktualność myśli bł. ks. Bronisława Markiewicza w Narodowym Programie Trzeźwości”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złajwsi Wielkiej przystąpił do realizacji programów :

1). program "**Wspieraj seniora**" ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia dla Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii wymagają wsparcia i pomocy. Usługa wsparcia będzie polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej.

2). program na 2022 rok „**Opieka wytchnieniowa**”. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami posiadającymi:
  - orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo
  - orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)

– poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Gmina Zławieś Wielka pozyskała dofinansowanie w wysokości 47.736,00 zł ze środków Funduszu Solidarnościowego na realizację resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022.

3). projekt **Teleopieka** dla niesamodzielnych osób starszych, mieszkańców gminy Zławieś Wielka. Teleopieka to nowa, całodobowa usługa, umożliwiająca wezwanie pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osoby starszej.

Nadajniki/odbiorniki z komunikatorem audio umocowane są w bransoletkach, które seniorzy noszą stale przy sobie. Wciśnięcie przycisku alarmowego uruchamia pomoc. Najpierw z podopiecznym próbuje się skontaktować opiekun z centrum operacyjnego, tzw. Centrum Teleopieki. Stosownie do sytuacji, zawiadamia rodzinę, innych bliskich lub sąsiadów, albo np. wzywa karetkę pogotowia. Nadajnik posiada dodatkowe funkcjonalności m.in. lokalizację, czujnik upadku, pomiar tętna.

4). Projekt unijny - usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania realizowane ze środków projektu w ramach Regionalnego Projektu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 – EFS „**Pomocne dłonie**”. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przysługują :

1. osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona

2. osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Kontrole :

1). Kontrola projektu konkursowego „Pomocne dłonie”, termin kontroli 15 luty 2021 rok – 02 marzec 2021 rok. Kontrola projektu została przeprowadzona w oparciu o zapisy zatwierdzonego na dzień kontroli wniosku o dofinansowanie projektu. Nie stwierdzono wydatków niekwalifikowanych. Projekt był realizowany prawidłowo, ewentualnie potrzebne są niewielkie usprawnienia.

2). 21 – 22 czerwiec 2021 rok. Kontrola Wojewody Kujawsko – Pomorskiego. Zakres przedmiotowy kontroli : działania realizowane przez gminę na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego, udokumentowanie i ocena działalności Gminy w ww. zakresie. W wyniku prowadzonego postępowania kontrolnego działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie.

Wnioski i potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Rok 2021 przebiegał pod hasłem epidemii koronawirusa, kiedy to należało modyfikować funkcjonowanie ośrodka oraz przebieg realizacji niektórych zadań w zależności od aktualnych zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, a także wydawanych przez rząd nowych przepisów prawa. Podczas występowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii oraz wprowadzonych wyjątkowych ograniczeń pojawiały się problemy mieszkańców gminy w wielu dziedzinach. W szczególności dotyczyły one edukacji dzieci i zdalnej nauki np. realizacja pomocy w postaci posiłków obiadowych. Różne ograniczenia towarzyszyły również realizacji usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznych. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje na konieczność wsparcia psychicznego dzieci i młodzieży oraz profilaktykę zarówno przy utrzymaniu kontaktu zdalnego, jak i po powolnym powrocie dzieci do szkoły.

W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, również tych powstałych z powodu epidemii, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. stałe monitorowanie bieżącej sytuacji i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie programów osłonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;

4. zintensyfikowanie pomocy dziecku i rodzinie w szczególności wsparcie psychologiczne, praca socjalna, pomoc asystenta, przeciwdziałanie uzależnieniom

5. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją, organizacjami pozarządowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych;

6. rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;

7. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w GOPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

8. W 2022 roku pojawiła się nowa grupa podopiecznych uchodźcy z Ukrainy (którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z okupowanej ojczyzny w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa – po 24 lutego br.). na dzień dzisiejszy uchodźcy składają wnioski o wypłatę pomocy jednorazowej 300 zł na osobę, posiłki obiadowe w szkołach. Osoby i rodziny te będą mogły ubiegać się o pomoc zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Świadczenia przyznawane będą na podstawie oświadczeń o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej wnioskodawcy.

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Zławieś Wielka realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo wychowawczych rodzin z dziećmi. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby, z których wynika, iż pomoc finansowa, choć nadal ważna, nie może stanowić jedynej formy wsparcia. Działania muszą być wielokierunkowe, zabezpieczające nie tylko sferę materialną, ale przede wszystkim mające działać aktywizująco na lokalną społeczność. Rok 2021 będzie dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.

Kierownik GOPS Zławieś Wielka

Aldona Michalska

